Toespraak partijvoorzitter Peter van Heeswijk tijdens partijcongres d.d. 21 maart 2009

Alleen gesproken woord geldt

Dames en heren

Ik wil het vandaag met u hebben over ziel en zakelijkheid. Dezer dagen ontkomt niemand aan het gesprek over de economische crisis. Ik ook niet natuurlijk, noch in het Haagse, noch in het land, noch thuis.

Thuis bij mijn vrouw die de zorg voor het bedrijf heeft overgenomen.
Ik heb gesprekken met mensen die zich zorgen maken over behoud van hun baan. Of mensen die in hun directe omgeving mensen kennen die ontslagen zijn.

De tijd van 'het zal wel snel herstellen' en ander vals optimisme is voorbij. Anders dan de dotcomcrisis van begin 2000 is dit meer dan alleen het leeglopen van een economische luchtballon. Tegelijk is er ook geen reden voor alleen maar pessimisme. De verhalen die verteld worden zijn lang niet alleen somber. Er is heel veel veerkracht in dit land; geef ons de bal en we gaan er mee hollen, zo lijkt de sfeer te zijn.

Zo sprak ik een ondernemer Burgmans aspirant-lid van de CDA Businessclub Club en leverancier aan DAF, over zijn grote problemen. Maar ook over de kansen die hij zag als leverancier van onderdelen voor windmolens. Zo sprak ik in Salland de directeur van NIJL die naast de bouw onderdelen maakte voor olieplatforms.

Ik spreek ZZP´ers die actief werk zoeken én vinden. Ik spreek werknemers en werkgevers over de keuze van werk boven inkomen. Ik spreek bedrijven die volgens onderzoek van de Kamer van Koophandel blijven investeren.

Ik spreek mensen met nieuwe ideeën. Ik spreek mensen die met ziel en zakelijkheid de uitdagingen te lijf gaan.
Maar daarom voel ik des te meer de verantwoordelijkheid om ook – hoor: ook – vanuit de politiek met oplossingen te komen. En die zware verantwoordelijkheid gaan we niet uit de weg, integendeel. Als partijvoorzitter zie ik hoe intensief onze vertegenwoordigers in het kabinet en de Kamers bezig zijn.

En dat is indrukwekkend. Meer in het bijzonder wil ik vanaf deze plaats onze fractievoorzitter Pieter van Geel en onze minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid Piet Hein Donner, en natuurlijk onze minister-president Jan Peter Balkenende danken voor hun tomeloze inzet en hun alle steun wensen de komende dagen.

U hoeft er geen moment aan te twijfelen dat onze ploeg doordrongen is van de ernst van de situatie en niet alleen bezig is met de meninkjesjacht op de vierkante meter van het Haagse.

Ik wil er twee dingen over zeggen: Duurzaamheid is dat er voor onze kinderen ook iets te kiezen valt. Duurzaam is ook, en ik kijk daarmee nadrukkelijk ook naar onze coalitiegenoten, dat we de rekening niet bij onze kinderen neerleggen.

Solidariteit, een ander kernbegrip, moet er zijn tussen werkenden en mensen die hun baan verliezen. Solidariteit. Kijk ik heb begrip voor de mensen die het aangaat. Maar ik snap mevrouw ter Horst niet die 6% loonsverhoging wil geven. Terwijl werknemers in het bedrijfsleven op zijn best gelijkblijven. Of als gevolg van baanverlies er fors op achteruitgaan! Solidariteit dus tussen werkenden en de mensen die hun baan kwijtraken.

Solidariteit en duurzaamheid op financieel terrein moeten toch ook voor de PvdA en de CU bepalende uitgangspunten zijn.

Lokaal Appel

U weet: ik ben een ondernemer, een doener. Daarom ziet u mij veel in het land, bijvoorbeeld bij de Lokaal Appel Tour. De verbindende boodschap van de Lokaal Appel Tour is dat wij de kracht van gemeenschappen, van mensen en ideeën centraal stellen.
Er zijn inmiddels meer dan 15 regiobijeenkomsten geweest, van Drachten tot Sittard, van Zutphen tot Akersloot. En er volgen er nog 10. Velen die hier vandaag aanwezig zijn heb ik ook ontmoet tijdens de Lokaal Appel Tour.

En ik ben onder de indruk van het enorme enthousiasme, de inspiratie, de inzet om gezamenlijk de gemeenteraadsverkiezingen tot een succes te maken.
Het sterkt mij in mijn visie dat juist op lokaal niveau het vertrouwen in de politiek kan groeien. Daar laten we zien dat politiek dicht bij mensen staat, daar kunnen we betrokken bestuur laten zien.

Dat vinden we terug in het land. Ik wil een paar voorbeelden noemen:

De Deal van Doetichem
Het morgen begint vandaag debat in Maastricht
Het verkiezingselan van Venlo
De revitaliseringstour in Overijssel
De investeringsagenda van onze gedeputeerden in de provincie.

De christen-democratie is door haar áppel op de samenleving in staat de ziel van de gemeenschappen zowel in de stad als op het platteland te voeden.
Maar daarnaast beschikken wij over de zakelijkheid om met professionele bestuurders en de burgers in de gemeenten oplossingen te kiezen.
Met gespreide verantwoordelijkheid, met ruimte voor burgers en hun organisaties. Met ziel en zakelijkheid.

Groei
Ik wil vanuit ons christen-democratisch gedachtegoed nog een boodschap toevoegen.
Hoewel het er nu op lijkt dat de economische groei een tijd achter de horizon verdwijnt. En

volgens sommige deskundigen niet meer zo hoog zal zijn voorheen, wil ik u graag wijzen op andere vormen van groei. Persoonlijke groei, maatschappelijke groei. En ik meen het serieus: persoonlijke en maatschappelijke groei zijn volgens mij voorwaarden voor nieuwe economische groei en niet andersom.

Ik zal u een aansprekend voorbeeld geven: Ontwikkelingssamenwerking. Maar al te vaak gepresenteerd als louter een debat over de hoogte van budgetten, een debat over de meest efficiënte besteding van het geld.

Maar ook hier gaat het om ziel en zakelijkheid. Grote delen van de wereld verzilten, verdorsten, verhongeren en verdrinken. Afrika kampt met de gevolgen van een voedselcrisis, de economische crisis en de klimaatcrisis. Zoals Cees Veerman onlangs tegen mij zei: in 2020 is de Afrikaanse bevolking verdubbeld en de voedselproductie is als gevolg van klimaatverandering verminderd.

Er zullen dus grote migratiestromen op gang komen richting Europa met alle gevolgen van dien. Er ligt dus een belangrijke opgave, juist voor christen-democraten.

En een van de conclusies is: Nederland is goed in voedselproductie en in waterhuishouding Nederland excelleert in kennis en wil innoveren. Laten we ziel en zakelijkheid dan combineren! Laten we ons, zoals Peter Arensman zegt, richten op people, planet en profit.

Laten we daarmee de oproep van onze premier en zijn Duitse collega Angela Merkel kracht bij zetten: de crisis waarin de wereld zich bevindt biedt alle kansen voor een duurzame globalisering als motor voor de welvaart voor toekomstige generaties. In Nederland en daarbuiten.

Europa

Er is één terrein waar ziel en zakelijkheid in het bijzonder voor gelden: CDA en Europa. Nu komt het er op aan. Bij de komende verkiezingen op donderdag 4 juni a.s. geven we het juiste politieke signaal over Europa.

Met een CDA dat kiest voor de gouden middenweg. Wij richten ons op gemeenschappelijk energiebeleid, asielbeleid, landbouwpolitiek, buitenlands beleid en economische politiek, (zonder Franse protectionistische fratsen)

En het CDA wil dat nationale onderwerpen zoals onderwijs, zorg, pensioenen, sociale zekerheid daar blijven waar ze thuishoren: bij de lidstaten. Wij staan voor een Europa dat zich richt op haar kerntaken. Zakelijk maar ook gevoed door onze christen-democratische ziel.

Door ons ook wel een euro-realitische aanpak genoemd. Geen reactionair nationalisme met het oog op electoraal korte termijnsucces zoals de VVD en de PVV nastreven. Geen onbezonnen pro-Europese aanpak a la D66 waar zelfs Nieuw-Zeeland mag toetreden tot de EU. Nee, met een knipoog naar hetzelfde D66. Het CDA is de enig euro-realistische partij in deze campagne.

Wij hebben vanochtend na een intensieve discussie in de deelsessies ons Europees verkiezingsprogramma vastgesteld en onze kandidatenlijst. Wij gaan nu samen een moderne, wervende campagne voeren met een sterk regionaal karakter. Ik zeg met opzet samen. Het CDA is in alle provincies actief.

Met uw actieve steun en ondersteuning blijven wij op 4 juni de grootste Nederlandse politieke partij in het Europees Parlement!

Dames en heren.

De dynamiek lijkt soms weg uit het politieke en economische systeem. Maar niet uit ons hart en uit ons hoofd. Waar de politiek het dichtst bij burgers staat, op lokaal niveau, zal het vertrouwen groeien. Daar kunnen wij onze betrokkenheid laten zien.

En zo zal het ook in de economie gaan. Met vernieuwing en innovatie. Dat begint in iemands garage, in iemands hoofd. Zoals het gebeurde met de cd-speler van Philips, met de windmolens van Burgmans, met de veerkracht van de ZZPer.

Met de werknemers en werkgevers die gaan voor behoud van werk. Het herstel komt van onderop. De toekomst ligt bij U.

En als we dat beseffen kunnen we werken aan een nieuwe toekomst.

Ik dank u voor de aandacht.